

Motion till riksdagen 2009/10:So255

av **Maria Lundqvist-Brömster (fp)**

Exponeringsförbud för tobaksvaror

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa exponeringsförbud för tobaksvaror i butik och att tobak bör säljas under disk.

Motivering

Varje år börjar 16 000 ungdomar att röka. En ny undersökning som Cancerfonden låtit genomföra om rökvanor och attityder till rökning bland ungdomar (16–20 år) visar att tre av tio röker. Regeringen satte 2002 upp delmål för det tobaksförebyggande arbetet. Bland annat ska antalet ungdomar som börjar röka eller snusa halveras till 2014. Enligt den årliga CAN-undersökningen bland elever i gymnasiets årskurs 2 har andelen rökare de senaste åren varit relativt konstant eller till och med ökat.

Det vanligaste skälet till att ungdomar börjar röka är att deras kompisar röker. Mer än hälften, 52 %, av de rökande ungdomarna anger att ”nästan alla” i deras bekantskapskrets röker, jämfört med 6 % hos icke-rökarna.

Vad kan då få ungdomar att sluta röka? Högre pris på cigaretter är ett effektivt verktyg. Hela 33 % säger att de skulle sluta om cigaretterna blev dyrare och nästa lika många skulle sluta om det var svårare att få tag på cigaretter. Med relativt enkla metoder skulle regering och riksdag kunna minska rökningen bland ungdomar. Ändå har inget hänt sedan rökförbudet på restaurangerna infördes för fyra år sedan.

I Sverige dör varje år ca 7 000 personer av rökningen. Man vet att rökare förlorar i snitt åtta till tio år av sitt liv och löper dessutom risken att drabbas av en stor mängd allvarliga sjukdomar.

Den passiva rökningen är långtifrån hälsosam. Fem % av våra barn utsätts för passiv rök och därmed för större risk att drabbas av astma, allergier, infektioner och även cancer.

Fel! Okänt namn på

Samhällskostnader för sjukvård och produktionsbortfall beräknar man uppgår till 26 miljarder kronor per år i Sverige. Sjukskrivningar beroende på tobaksrelaterade sjukdomar kostar 18 miljarder kronor.

Tobaksbruket för med sig negativa konsekvenser både för individen och samhället, både hälsomässigt och ekonomiskt. Men vi vet också att tobakens skador till 100 % är förebyggbara. Om tobak skulle introduceras idag som en ”ny produkt” skulle den inte passera några kontrollmyndigheter med nuvarande lagstiftning. Tobak skulle inte få säljas i Sverige.

Förbud för exponering av cigaretter i butik är något som man vet är effektivt för att minska impulsköpanget både bland vuxna och bland ungdomar som ännu inte röker dagligen. Och det är något som många andra länder redan bestämt sig för att förbjuda. Norge har fattat beslut om dold tobaksförsäljning, och Finland har i en utredning föreslagit detsamma. Irland och Polen är på väg i samma riktning.

Vi måste ta tonårsrökandet på allvar. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 29 september 2009

Maria Lundqvist-Brömster (fp)